

MIHA AVANZO

PREVAJALEC, PESNIK IN UREDNIK

Janž Snoj
Univerza v Ljubljani

1 Življenjepis

Miha Avanzo se je rodil 28. januarja 1949 v Ljubljani. Obiskoval je Gimnazijo Bežigrad in se že kot dijak preizkusil v prevajanju, saj je prevajal pesmi iz učnega načrta za angleščino. Po gimnaziji se je vpisal na Filozofsko fakulteto v Ljubljani, kjer je študiral anglistiko in slovenistiko. Od konca šestdesetih do začetka osemdesetih let je pisal poezijo in kot urednik sodeloval z več časopisi in revijami. Med letoma 1977 in 1997 je delal v oglaševanju. Ko je bil zaposlen pri oglaševalski agenciji Pristop, je za priročnik *Nekaj nasvetov za prijazno uporabo mobitela* leta 1996 dobil najprestižnejšo mednarodno nagrado na področju komuniciranja, zlato pero. Od leta 1997 je svobodni književnik in prevajalec. Živi in dela v Ljubljani. Gl. tudi Bajt 2002, Moder 1985.

2 Prevajalsko delo

Avanzo prevaja iz angleščine, italijanščine, srbščine in hrvaščine. S prevajanjem se ukvarja vse od sedemdesetih let. Doslej je prevedel več kot sedemdeset knjig, veliko pa je prevajal tudi za različne časopise in revije ter radio. Najbolj znan je kot prevajalec ameriške in angleške proze in poezije 20. stoletja.

Med pisatelji, ki jih je prevajal iz angleščine, so najpomembnejši Charles Bukowski (*Ženske*, 1984; *Špeh na kruhu*, 1990), Joseph Conrad (*Tajni agent*, 1989; *Z zahodnimi očmi*, 1994), William S. Burroughs (*Goli obed*, 1993), Hanif Kureishi (*Buda iz predmestja*, 1999; *Črni album*, 2002; *Nekaj ti moram povedati*, 2009), Philip Roth (*Človeški madež*, 2006), Mark Crick (*Kafkova juha*, 2007; *Sartrov lijak*, 2010), H. P. Lovecraft (*Zgodbe* [izbor kratke proze], 2008), Paul Auster (*Brooklynske norosti*, 2009; *Newyorška trilogija*, 2010)

in Ayn Rand (*Izvir*, 2009). Poleg tega je prevajal priljubljene ameriške pisce kriminalnih romanov in trilerjev, kot so James Patterson (npr. *Mačke in miš*, 2006; *Veliki zlobni volk*, 2007; *Crossova pravica*, 2018), William Dietrich (*Napoleonove piramide*, 2009) in Tess Gerritsen (*Zadnji, ki bodo umrli*, 2015; *Še enkrat umri*, 2017), ter avtorje neleposlovnih del, na primer Malcolma Gladwella (*Prelomna točka*, 2004 [skupaj s Pavletom Koltajem]), Franklina Foerja (*Nogomet od Arkana do Berlusconi*, 2005) in Harvilla Hendrixa (*Obranjiva najino ljubezen*, 2011).

Ob prevajanju proze se Avanzo posveča tudi prevajanju ameriških in angleških pesnikov. Med drugim je prispeval več prevodov iz angleščine v *Antologiji konkretne in vizualne poezije* (1978), uredil in prevedel dobro polovico prve slovenske *Antologije ameriške poezije 20. stoletja* (1986), pripravil in prevedel izbore pesmi Williama Blaka (1978), Sylvie Plath (1992), Williama Carlosa Williamsa (1999), W. S. Merwina (2013) in Lawrencea Ferlinghettija (2016) ter se podpisal pod prevod *Pesmi o sebi* Walta Whitmana (2020).

Iz italijanščine je prevedel več slikanic (npr. *Kako se oglašiš?* Giovanne Mantegazza, 2014), iz srbsčine in hrvaščine pa nekaj leposlovnih in neleposlovnih del (npr. *Vrt, pepel* Danila Kiša, 2003; *Zapiski o književnosti za otroke* Slobodana Ž. Markovića, 1975).

Za svoje prevajalske dosežke je dobil Sovretovo nagrado. Osvojil jo je leta 2001 s prevodom Kureishijevega romana *Buda iz predmestja* in izbora Williamsove poezije. Gl. tudi Bajt 2002, Moder 1985, Sivka 2019.

3 Avtorsko delo

Avanzo je napisal štiri pesniške zbirke. V sedemdesetih letih je izdal zbirke *Pravica skazica* (1973), *Deklice* (1975) in *Marnje* (1978) ter se z njimi uvrstil med predstavnike slovenske neoavantgarde. Četrta zbirka *Rorschach* (2019), ki zajema nove pesmi in izbor poezije iz prejšnjih zbirk, je izšla šele štirideset let pozneje ob njegovi sedemdesetletnici. Avanzeve pesmi so igrive, humorne in neposredne, zaznamujejo pa jih motivi iz vsakdanjega življenja, erotika in refleksija o pesniškem ustvarjanju.

Avanzo je prispeval tudi več spremnih besed k svojim prevodom poezije, na primer k izboroma pesmi Williama Blaka (1978) in Williama Carlosa Williamsa (1999) ter k *Antologiji ameriške poezije 20. stoletja* (1986). Gl. tudi Bajt 2002, Sivka 2019.

4 Uredniško delo

Avanzo je v sedemdesetih in osemdesetih letih deloval kot literarni urednik pri časopisu *Tribuna*, reviji *Problemi* in prilogi *Mladine Mlada pota*. Od leta 1981 do leta 1984 je bil tudi glavni urednik *Problemov*. Poleg tega je skupaj s Francijem Zagoričnikom sestavil antologijo pesmi, ki so med letoma 1965 in 1970 izhajale v *Tribuni* (1975), pozneje pa je uredil še *Antologijo ameriške poezije 20. stoletja* (1986) in pripravil pet izborov pesmi

posameznih ameriških oziroma angleških avtorjev (1978, 1992, 1999, 2013, 2016). Gl. tudi Bajt 2002.

Miha Avanzo je kot pesnik in literarni urednik zaznamoval razvoj sodobne slovenske poezije, pozneje pa se je uveljavil kot eden vodilnih prevajalcev iz angleščine, ki je v svoji dolgi karieri slovenskim bralcem predstavil že mnoge starejše in sodobne klasike ameriške in angleške književnosti, pa tudi nekatere najprepoznavnejše avtorje mednarodnih uspešnic.

5 Bibliografija

- Bajt, Drago. 2002. »Avanzo, Miha.« V *Enciklopedija Slovenije*, zv. 16, uredil Dušan Voglar, 6. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Moder, Janko. 1985. »Miha Avanzo.« V *Slovenski leksikon novejšega prevajanja*, uredil Janko Moder, 15–16. Koper: Lipa.
- Sivka, Alenka. 2019. »Če ne izzivaš, ne veš, do kod lahko greš.« Intervju z Miho Avanzom. *Zarja* 5, št. 8. <https://novice.svet24.si/revija/jana/clanek/ljudje/5c6ae0d52dceb/ce-ne-izzivas-ne-ves-do-kod-lahko-gres>.